[1]श्लेष्मघ्नम्-मधु, [2]आखुघातः, [3]कृतघ्नः, [4]गोघ्नः, [5]हस्तिघ्नः-कपाटघ्नः-कवाटघ्नः, [6]पाणिघः-ताडघः, [7]पितृव्यघाती, [8]ब्रह्महा-भ्रूणहा-वृत्रहा, [9]वृत्रघ्नः-वृत्रघ्णः, [10]घातुकः-घातुकी, [11]वधकः,

---

1. 'अमनुष्यकर्तृके च' (3-2-53) इति टक्। पूर्ववत् प्रक्रिया। **श्लेष्मघ्नम्** मधु, **पित्तघ्नं** जम्बीरफलम्, **वातघ्नः** शाकविशेषः।
2. आखुं हन्तीत्यर्थे 'कर्मण्यण्' (3-2-1) इत्यण्। घत्वतत्वे च।
3. अत्र 'कप्रकरणे मूलविभुजादिभ्यः—' (वा. 3-2-5) इति कप्रत्यये, उपधाकारलोपे, घत्वे च रूपमिति **केचित्**। **माधवस्तु** कृतं हन्तीत्यर्थे 'कृत्यल्युटो बहुलम्' (3-3-113) इति बहुलग्रहणात् टक्प्रत्ययमवादीत्। एवमेव **क्रियमाणघ्नः, करिष्यमाणघ्नः, शत्रुघ्नः** इत्यादिष्वपि गतिः। टकि **कृतघ्नी** इति; के **कृतघ्ना** इति च स्त्रियां भवेत्।
4. गौर्हन्यतेऽस्मै इति **गोघ्नः**=अतिथिः। 'दाशगोघ्नौ सम्प्रदाने' (3-4-73) इति सूत्रे निपातनादेव सम्प्रदाने टक्प्रत्ययः। अजन्तोऽयमिति **प्रक्रियासर्वस्वम्**।
5. हस्तिहनने शक्त एवमुच्यते। 'शक्तौ हस्तिकपाटयोः' (3-2-54) इति **हन्तेष्टक्**। **हस्तिघ्नो** भटः। **कपाटघ्नः** चोरः। अशक्तौ यो विषादिभिर्हस्तिं हन्ति सः **हस्तिघातः**। एवम्—यः कुठारादिभिर्बहुभिः साधनैः कपाटं हन्ति स उच्यते **कपाटघात** इति। उभयत्र 'कर्मण्यण्' (3-2-1) इत्यण्। '—**कवाटयोः**' इति सूत्रे पाठभेदः।
6. '**पाणिघताडघौ** शिल्पिनि' (3-2-55) इति निपातनात् **हन्तेष्टकि** टिलोपे, घत्वे च रूपम्। पाणिं हन्तीति **पाणिघः** हस्तेनैव तालवाद्यप्रावीण्यप्रदर्शयिता। **ताडं**=हनुं हन्तीति **ताडघः** मुखेनैव वाद्यविशेषवादयिता।
7. पितृव्यं हतवान् **पितृव्यघाती**। 'कर्मणि **हनः**' (3-2-86) इति **हन्ते**-र्भूते णिनिः।
8. **हन्तेः** 'ब्रह्मभ्रूणवृत्रेषु क्विप्' (3-2-87) इति क्विप्। **हन्तेरेव**, ब्रह्मादिष्वेव, क्विबेव, भूते एव इति चतुर्विधोऽत्र सूत्रे नियमः। ब्रह्म हतवान् **ब्रह्महा**। भ्रूणं=गर्भं हतवान् **भ्रूणहा**। वृत्रं हतवान् **वृत्रहा** इन्द्रः। 'सौ च' (6-4-13) इति दीर्घः। एवं नियमाङ्गीकारात् **हिमहा, केशिहा, कालनेमिनिहा** इत्यादिषु 'क्विप् च' (3-2-76) इति सार्वत्रिकः क्विप्।
9. द्वितीयाबहुवचनान्तमिदम्। अत्र 'प्रातिपदिकान्तनुम्विभक्तिषु च' (8-2-154) इति णत्वविकल्पः।
10. 'लषपतपदस्थाभूवृषहन—' (3-2-154) इति उकञ् ताच्छीलिकः। घत्वतत्वे। स्त्रियां **घातुकी**।
11. 'बहुलं तण्यन्नवधक—' (वा. 2-4-54) इति वचनात् ण्वुलि प्रकृतेः **वधा**देशः। सोऽयमकारान्तादेशः। यद्वा हलन्तत्वेऽपि 'जनिवध्योश्च' (7-3-15) इति वृद्धिनिषेधः।